

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA
Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)*

Naziv kolegija	Gospodarstvo rimske Histrije i Dalmacije				akad. god.	2019./2020.
Naziv studija	Arheologija (D)				ECTS	
Sastavnica	Diplomski studij arheologije					
Razina studija	☐ preddiplomski	☒ diplomski	☐ integrirani	☐ poslijediplomski		
Vrsta studija	☐ jednopredmetni ☐ dvopredmetni	☒ sveučilišni	☐ stručni	☐ specijalistički		
Godina studija	☐ 1.	☐ 2.	☐ 3.	☐ 4.	☐ 5.	
Semestar	☐ zimski	☒ I.	☐ II.	☐ III.	☐ IV.	☐ V.
	☐ ljetni	☐ VI.	☐ VII.	☐ VIII.	☐ IX.	☐ X.
Status kolegija	☐ obvezni kolegij	☒ izborni kolegij	☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela		Nastavničke kompetencije	☐ DA ☐ NE
Opterećenje	☐ P	☐ S	Mrežne stranice kolegija u sustavu za e-učenje			☐ DA ☐ NE
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	SK 013, petkom, od 12 do 15		Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij			hrvatski
Početak nastave	5. 10. 2019.		Završetak nastave			24. 1. 2019.
Preduvjeti za upis kolegija						
Nositelj kolegija	Željko Miletić					
E-mail	zmiletic@unizd.hr			Konzultacije	Petak, 10-12	
Izvođač kolegija						
E-mail				Konzultacije		
Suradnik na kolegiju						
E-mail				Konzultacije		
Suradnik na kolegiju						
E-mail				Konzultacije		
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ seminari i radionice	☐ vježbe	☐ e-učenje	☒ terenska nastava	
	☐ samostalni zadaci	☐ multimedija i mreža	☐ laboratorij	☐ mentorski rad	☐ ostalo	
Ishodi učenja kolegija						
Ishodi učenja na razini programa kojima kolegij doprinosi						
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☐ priprema za nastavu	☒ domaće zadaće	☐ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje	
	☐ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☒ izlaganje	☐ projekt	☒ seminar	
	☐ kolokvij(i)	☒ pismeni ispit	☐ usmeni ispit	☐ ostalo:		
Uvjeti pristupanja ispitu	Uredno pohađanje nastave. Ako je student dobio negativnu ocjenu seminarskog rada (pisani dio i izlaganje s prezentacijom) ne može pristupiti ispitu.					
Ispitni rokovi	☐ zimski ispitni rok		☐ ljetni ispitni rok		☐ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova	7. 2. 2020., 8h 21. 2. 2020., 8h		12. 6., 8h 26. 6., 8h		4. 9., 8h 18. 9., 8h	
Opis kolegija	Predavanja i seminari; Nastava će se izvoditi putem preglednih izlaganja (opći historijski okvir), također egzemplarno i problemski, da bi se stekao uvid u znanstveno-istraživačke postupke kojima se došlo do određenih spoznaja. U interakciji sa studentima					

* Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

	<p>practicirat će se rad na literarnim i epigrafičkim izvorima, arheološkoj građi kao i terenska demonstracija. Studenti iz ovog kolegija mogu izabrati temu za diplomsku radnju. Konsultacije se odnose na metodološku pripremu za pisanje seminarske radnje i na pripremu za polaganje ispita. Predavanja i seminari odvijaju se u učionici, prostorijama arheološkog praktikuma, u muzejskim ustanovama i na terenu (na arheološkim lokalitetima). Od didaktičkih pomagala koristi se prvenstveno kompjuter i LCD projektor, radi prikazivanja prezentacija, video projekcija i rada na web stranicama; literatura.</p> <p>Kolegij se odnosi na prostor rimske Histrije i provincije Dalmacije i susjednih krajeva. Proučavaju se literarni izvori i arheološka građa. Poljodjelstvo i stočarstvo, lov i ribolov. Limitacija agera. Poboljšanje poljoprivrede kao posljedica uklapanja autohtonih krajeva u ekonomsku cjelinu Imperija. Stvaranje i organizacija posjeda. Ruralna arhitektura – gospodarski objekti i instalacije za preradu i proizvodnju (mlinovi, tjeskovi, keramičke peći...). Tehnologija proizvodnje ulja i vina. Uzgoj žitarica, transport, opskrba vojske, skladišta (horrea). Stočarstvo. Ribnjaci i solane. Vodovodi i postrojenja za vodu. Posjedi, veleposjedi.</p> <p>Zanatska proizvodnja. Umjetničke radionice, skulptura, mozaici. Keramika (terra sigillata, uljanice, amfore, dolia, tegule) staklo, metal (kipići, medicinski instrumenti, nakit kamen).</p> <p>Promet i trgovina kopnom i morem. Ostaci cesta, tehnika gradnje, miljokazi, putne postaje, trgovačka središta, carine, beneficijariji. Značenje cestovne mreže za ekonomski i društveni razvoj provincija. Osobine i značenje pomorskog prometa duž istočne obale Jadrana za razvoj provincije Dalmacije i sjeverne Italije. Luke s instalacijama (Akvilleja, Jader, Enona, Salona). Nalazi brodoloma u akvatoriju. Trgovačke veze s Italijom, istočnim i zapadnim provincijama. Osobine importa. Robno novčano gospodarstvo.</p> <p>Rudarstvo i prerada metala. Organizacija iliričkog rudarstva, upravitelji i zakupnici (procuratores, curatores, coloni). Rudišta (Norik, panonsko-dalmatinski reviri, Mezija). <i>Aurariae, argentariae, ferrariae, plumbariae</i>. Metalurgija. Rudarska naselja: osobine materijalne i duhovne kulture, utjecaj rudarstva na razvoj saobraćaja, trgovine i obrta.</p> <p>Cilj je kolegija studentima predočiti gospodarsku sliku rimske Histrije, provincije Dalmacije i susjednih krajeva u razdoblju od 1. st. pr. Kr. do 5. st. n. e. Kroz analizu povijesnih izvora, osobito epigrafičko-arheološke građe opisać će se proces uvođenja robno novčanog gospodarstva, globalne trgovine, modernih poljoprivrednih i rudarskih tehnika, kao i suvremene rimske zanatske proizvodnje u indigene zajednice; njihovo prihvaćanje tih stečevina; ekonomske promjene u rimskom svijetu prema kraju antike. Isto tako cilj je naučiti studente, preko vizualnih projekcija i terenskih uvida, korištenjem tipološko-komparativnih, analitičko - sintetskih i drugih metoda, samostalno prepoznavati i odrediti namjenu spomenicima kulture i arheološkoj sitnoj materijalnoj građi, uvesti ih u znanstveno-istraživačke postupke, čime se osposobljavaju za buduće muzejske i srodne djelatnosti. Vještine koje trebaju svladati su primjena istraživačkih metoda, analitičko-sintetički pristup problemima i suverena upotreba kritičkog aparata u pisanju tekstova seminarskih radnji.</p>
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	Iz predavanja: 1. Uvod u predmet. Sadržaj, ciljevi, prikaz načina izvođenja, upute za seminarski rad, pregled literature. 2. Luke i trgovačka središta na italskoj obali Jadrana 3. Luke i trgovačka središta u Histriji 4. Luke i trgovačka središta u provinciji Dalmaciji 5. Poljoprivreda u rimskom svijetu. Izvori za poznavanje teme, arhitektura

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

	<p>rustičnih vila, alati i strojevi za poljoprivredu.</p> <p>6. Poljoprivreda u Istriji: I. Vile, solane, vivariji, vlasnički odnosi. Verige, Fažana, Lora... .</p> <p>7. Poljoprivreda u Istriji: II. Instalacije, maslinarstvo, vinogradarstvo, amfore keramičarstvo, uzgajanje ribe.</p> <p>8. Poljoprivreda u provinciji Dalmaciji. Vile, instalacije (strojevi i peći), amfore, vlasnički odnosi. Maslinarstvo, vinogradarstvo, keramičarstvo, uzgajanje ribe, proizvodnja soli. Muline, Mogorjelo, Višići... .</p> <p>9. Trgovina vinom i uljem u Dalmaciji i Istriji</p> <p>10. Građevinske tehnike i materijal (kamen, vapno, tegulae, imbrices, antefixa, lateres)</p> <p>11. Rudarstvo i kamenarstvo u rimskom svijetu. Rudarski areali, tehnologija iskapanja, organizacija rudarstva, kamenolomi.</p> <p>12. Rudarstvo i kamenarstvo u Istriji i Dalmaciji. Rudarski areali, tehnologija iskapanja, organizacija rudarstva, kamenolomi.</p> <p>13. <i>Publicum Portorium Illyrici</i> i organizacija carina u Carstvu, njena gospodarska i religijska važnost.</p> <p>14. Ceste u Istriji i Dalmaciji. Izvori za poznavanje, vojničko i gospodarsko značenje, trase, miljokazi, beneficijari.</p> <p>15.</p> <p><i>Iz seminara:</i></p> <p>1. Uvod u seminar (raspodjela tema, prikaz načina izvođenja prezentacijskog dijela seminara, te pravila pisanja seminarskog rada)</p> <p>2. Trgovina žitom</p> <p>3. Dolabeline ceste</p> <p>4. Vila u uvali Verige na Velikom Brijunu</p> <p>5. Mogorjelo</p> <p>6. Prerada maslina u Istriji i Dalmaciji</p> <p>7. Centurijacija agera</p> <p>8. Kultovi u rudarskim arealima</p> <p>9. Profesionalni kolegiji u Saloni</p> <p>10. Amfore u Istriji i Dalmaciji</p> <p>11. Proizvodnja keramike u Istriji i Dalmaciji</p> <p>12. Kamenarstvo u Dalmaciji</p> <p>13. Staklarska industrija u Dalmaciji</p> <p>14. Luke na istočnoj obali Jadrana</p>
Obvezna literatura	<p>I. BOJANOVSKI, Mogorjelo – rimsko Turres, <i>GZM</i> 24, 1969, 137-163.</p> <p>I. BOJANOVSKI, <i>Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji</i>, Sarajevo 1974.</p> <p>Z. BRUSIĆ, Istraživanje antičke luke kod Nina, <i>Diadora</i> 4, 1968, 203-209.</p> <p>N. CAMBI, I porti della Dalmazia, <i>Strutture portuali e rotte marittime nell' Adriatico di età Romana</i> [=Antichità Altoadriatiche 46], Trieste – Roma 2001, 137-160.</p> <p>S. DUŠANIĆ, Aspects of Roman Mining in Noricum, Pannonia, Dalmatia and Moesia Superior, <i>ANRW</i> II. 6, Berlin – New York 1977, 52-94.</p> <p>B. ILAKOVAC, <i>Rimski akvedukti na području sjeverne Dalmacije</i>, Zagreb 1982.</p> <p>B. ILAKOVAC, Rekonstrukcija rimskog tijeska za masline u Mulinama na otoku Ugljanu, <i>Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru</i> 40, 1998, 1-26.</p>

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

	<p>R. MATIJAŠIĆ, <i>Gospodarstvo antičke Istre: arheološki ostaci kao izvori za poznavanje društveno-gospodarskih odnosa u Istri u antici (I. st. pr. Kr. – III. st. posl. Kr.)</i>, Pula 1998.</p> <p>M. ORLIĆ, <i>Antički brodolom kod Ilovika</i>, Zagreb 1986.</p> <p>M. SUIĆ, Limitacija agera rimskih kolonija na istočnoj jadranskoj obali, <i>Zbornik Instituta za historijske nauke u Zadru 1</i>, 1-36.</p> <p>A. ŠKEGRO, <i>Gospodarstvo rimske provincije Dalmacije</i>, Zagreb 1999.</p> <p>M. ZANINOVIĆ, The Economy of Roman Dalmatia, <i>ANRW II.6</i>, Berlin – New York 1977, 767-801.</p> <p>M. ZANINOVIĆ, Greek Land Division at Pharos, <i>AI 20-21</i>, 1980-81, 91-95.</p>
Dodatna literatura	<p>(Služi prvenstveno za izradu seminarskih radova i proširivanje znanja studenata o temi)</p> <p>Đ. BASLER Rimski metalurški pogon i naselje u dolini Japre, <i>GZM 30/31</i>, 1977, 121-171.</p> <p>I. BOJANOVSKI, Antičko rudarstvo u unutrašnjosti provincije Dalmacije u svjetlu epigrafskih i numizmatičkih izvora, <i>ARR 9</i>, 89-120.</p> <p>Z. BRUSIĆ, <i>Hellenistic and Roman Relief Pottery in Liburnia</i>, <i>BAR</i>, 817, Oxford, 1999.</p> <p>N. CAMBI, Marginalije uz <i>Edictum Diocletiani et collegarum de pretiis rerum venalium</i>(35, 1-107), <i>RFFZd 39</i>(26), Zadar 2001.</p> <p>I. ČREMOŠNIK, Rimska vila u Višićima, <i>GZM 20</i>, 147-260.</p> <p>A. DÓBO, <i>Publicum Portorium Illyrici</i>, <i>Dissertationes Pannonicae</i>, 2, Budapest 1940.</p> <p>I. FADIĆ, <i>Antičko staklo u Liburniji</i>, [disertacija], Zadar 2001.</p> <p>S. FRANZOT, <i>Aquileia e altri porti romani</i>, Monfalcone 1999.</p> <p>M. JURIŠIĆ, Antički ribnjak u uvali Verige na Brijunima, <i>Arheološka istraživanja u Istri</i> [=Izdanja HAD-a 18], Zagreb 1997, 163-168.</p> <p>B. KIRIGIN, Grčko italske amfore na Jadranu, <i>Arheološki vestnik 46</i>, 1994, 15-24.</p> <p><i>Longae Saloniae</i>, Split 2002. [Napomena: članci o sitnoj materijalnoj kulturi autora: BULJEVIĆ, ČARGO, IVČEVIĆ, KLIŠKIĆ, MARDEŠIĆ, NARDELLI]</p> <p>R. KOŠČEVIĆ, Antička bronca iz Siska, Zagreb 1991.</p> <p><i>Materijali, tehnike i strukture predantičkog i antičkog graditeljstva na istočnom jadranskom prostoru</i>, [ed. M SUIĆ – M. ZANINOVIĆ], Zagreb 1980.</p> <p>R. MATIJAŠIĆ, <i>Brodarstvo i pomorstvo Istre u antici</i>, (katalog izložbe), Pula 1986.</p> <p>P. ØRSTED, <i>Roman Imperial Economy and Romanisation. A study in Roman imperial administration and the public lease system in the Danubian provinces from the first to the third century A. D.</i>, Copenhagen 1985.</p> <p>E. PAŠALIĆ, <i>Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo</p>

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

	<p>1960.</p> <p>M. SANADER, Vilicus – prilog istraživanju upravljanja rimskim imanjima, <i>Opuscula archaeologica</i> 19, 1995, 97-111.</p> <p>M. SUIĆ, Arheološka istraživanja u Mulinama na otoku Ugljanu, <i>Ljetopis JAZU</i> 64, 1960, 230-249.</p> <p>B. VIKIĆ-BELANČIĆ, Antičke svjetiljke u Arheološkom muzeju u Zagrebu, I - VAMZg 5, 1971, 97-102; II - VAMZg 9, 1971, 49-160.</p> <p>D. VRSALOVIĆ, <i>Arheološka istraživanja u podmorju istočnog Jadrana. Prilog poznavanju trgovačkih plovnih putova i privrednih prilika na Jadranu u antici</i>, [disertacija], Zagreb 1979.</p>					
Mrežni izvori						
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	☐ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit		☐ pismeni i usmeni završni ispit		☐ praktični rad i završni ispit
	☐ samo kolokvij/zadaće	☐ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☒ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici
Način formiranja završne ocjene (%)	50% seminarski rad, 50% završni ispit					
Ocjenjivanje /upisati postotak ili broj bodova za elemente koji se ocjenjuju/	0-45%		% nedovoljan (1)			
	46-60%		% dovoljan (2)			
	61-75%		% dobar (3)			
	76-90%		% vrlo dobar (4)			
	91-100%		% izvrstan (5)			
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo					
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]</p> <p>Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izriječno dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>.</p> <p>U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p> <p>U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima potrebni AAI računali. /izbrisati po potrebi/</p>					